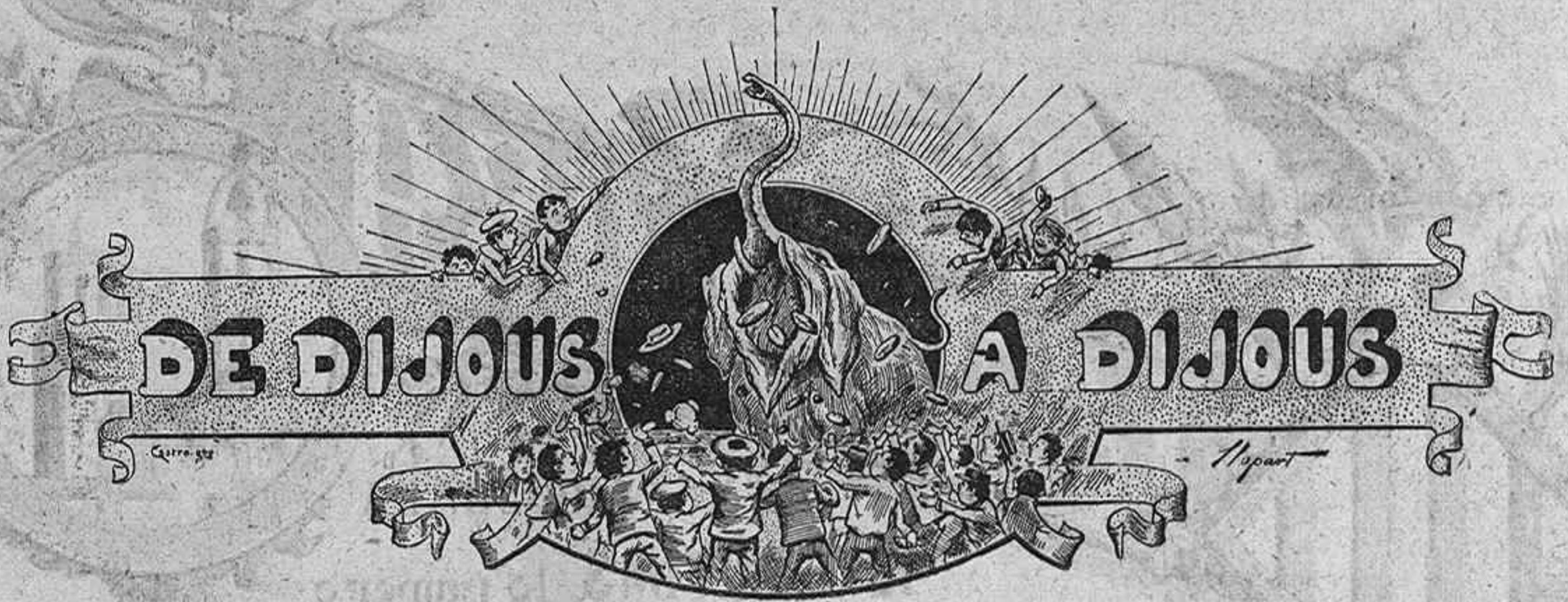

SETMANARI CATALÀ
 10 CENTIMS lo número

Marinera seductora
 qu' ab prometensas enganya;
 embarca ¡la gran traidora!
 pero quan arriba l' hora...
 fá 'l mateix que 'l Patró Aranya.

VEUSAQUI lo que han conseguit 'ls moralistas *pour rire* ab 'ls seus escrúpols carnavaleschs: que 'l Carnestoltas deixi de ser lo que deu. No 's comprén aqueixa dèria d' arremetre contra una expansió consentida ó tolerada, fins á cert punt, per la mateixa Iglesia, mentres no traspassi 'ls límits de la moral expansió decretada per la mateixa Higiene pública. Molts bogan per la supressió del Carnaval fundantse en que tot l' any se celebra, lo qual es una rahó poderosa perque hagi de tenir sa festa major. Altres cridan contra tal costum, apoyantse en que las exhibicions carnavalescas en los días de la *rúa* desdiuhen de la cultura de nostre país, cosa que parla gens en favor dels cridayres quan mideixen aixís la ilustració d' un poble ab la mitja cana d' una diversió temporalment llibertina y excepcional. Y algúns, que son 'ls que 'm fan mes gracia, vull dir, menos, esbalotan y s' escandalitzen perque 's permet la lliure circulació de máscaras y mascaróns pe 'ls carrers durant los tres días de *rúa* sent aixís que 'ls tals dintre la Societat no 's treuhen may la careta, ni per la Quaresma.

Aqueixa marcada oposició á las diadas de Carnaval per part de determinats elements disfressats ab lo trajo ridícol de la Hipocresía, obeheix á un esperit de venjansa al notar que se 'ls fá la competencia posant de relleu físicament defectes morals que tapa durant lo resto del any la capa d' una posició, la manta d' un talent comprat á pes d' or ó 'l mocador d' una virtut may posada á proba.

Darrera de la récula dels contraris per sistema á las bromas de S. M. Carnestoltas, venen avuy 'ls sensibles y arrencan de las tristas circumstancias que atrevessém per lo de Cuba, esforsantse en fer entendre qu' es un atentat á la dignitat espanyola lo permetre ó tolerar que s' esbravin quatre infelissos per quins los tres días de Carnaval son 'ls únichs días del any que tenen seus pera divertir-se. ¿Oy, que no n' hi ha per tant? Ells s' agafan ab lo derramament de llágrimas de sang y ab la explosió de sospirs per part de mares, germanas y esposas á conseqüència dels embarchs de tropas, pera anatemisar l' esbarjo d' uns quants ignorants que no han tingut la més petita intenció al disfressarse de ferir sentiments altament humanitaris, y que, si 's pogués sapiguer, son molts d' aquestos criticats los mes perjudicats per la malehida guerra .. ¡Y son 'ls que fan mes brometa!

Que diguin lo que vulguin 'ls moralistas d' encárrech, á nosaltres 'ns dona la gana de protestar contra aqueix empenyo de fer perdre lo Carnaval, per opinar que 'l Carnestoltas es un desfogament higiénich dels elements que componen certa classe de la Societat. Tant ho creyém aixís, en bé de la llibertat de costums, dintre la decencia, que ab tota franquesa exposém la verdadera necessitat, á nostre entendre, de que 's celebréssin dos Carnestoltas cad' any.

D' això á que 'l Carnaval no hauria de celebrarse ab tan poca solta ni tan indecentment, hi ha tanta diferencia com d' un ball de máscaras á un ofici de difunts.

*
*
*

La Ciencia progressa tant y depressa, que, segons en quins de sos adelantos, será qüestió de dirli: *para los piés*. Lo descobriment de la fotografia *ascética* (no 'm feu riure) es una manifestació del Progrés que casi es massa atrevida, y sense *casi* també. Perque aixó de retratar l' *interior de las personas* es un escándol. Si bé científicament apreciat tal avens es un pas de gegant cap al *polo* del Saber, en cambi mirat baix lo prisma de la Moralitat pot tenir graves conseqüèncias no difícils de preveure. Perque figuréuse que, un cop perfeccionat dit adelanto en la fotografia, se posin á la venda máquinas fotogríficas, sistema Roentgen, pera *instantáneas*, y que qualsevol *Tenorio* desdenyat puga adquirirne: pot servirli molt rebé d' instrument de venjansa contra la *Inés* que hagi sigut prou virtuosa pera no ensenyarli ni la cotilla, puig per vestida y abrigada que vagi y per recatada que siga ella, ell podrà possehirla ab lo trajo de Eva pera ferne l' us que tinga per convenient. Aixís com altres, per capritxo, podrán fer colecció ó galería de *bellas al pel* que 's passejin pe 'l *Parque* ó qu' estigan repapadas en un palco de teatro...

De manera, que la Moralitat tè ab tal descobriment un enemich irreconciliable; y 'l vici un agent poderosíssim. Deducció: Certs y determinats adelantos científichs han d' estar renyits sempre, per forsa, ab 'ls pares de familia.

*
*
*

Gracias á Deu que s' han acabat 'ls *bólits*. L' últim va ser ahir en un billar de Novedats, á conseqüència d' una *fusellada*, fent lo *xapó*, que 'm va costar un ral. ¡Quin *bólit!*

A propòsit dels ditxosos bòlits, vull contarvos la següent anècdota.

Siguent Ministre de la Governació lo famós Rivero, allà pe 'ls anys 69 ó 70, contan que va apareixe una *aurora boreal*; y 'l Governador de Girona agobiat per las preguntas de sos governats, exigintli explicacions d' aquell fenomèno atmosfèrich, demaná instruccions al Ministre del ram; li preguntá per telégrafo qu' es lo que havia de fer.

Contestació telegráfica del Ministre: «*Quando aparece una aurora boreal, el Governador de la provincia de Gerona dimite*»

A quants arca'des, si no Governadors, ab motiu dels seus partes sobre lo del bòlit, s' hauria pogut aplicar modificat lo telegrama del Ministre Rivero!

Per burros.

PEPET DEL CARRIL.

¡Lo gran aconteixement!...

No aludeixo pas al bòlido que va explotá en mitj la Cort, y qu' ha trastocat del bòlit als de la *vila del os*...
 ¡L' aconteixement del día!...
 ¡L' acte de mes sensació...
 en tot lo que va de sigle compresos; *Napulaón*...
 la guerra de la *Camancia*...
 y las *crias* dels lleóns...
 es lo gran descubrimient...
 la novíssima invenció de retratar lo invisible, al través de tot destorb!...
 Que 'ls sabis son 'l dimoni, es cosa que sab tothóm; y en probas, de que la máxima no es d' avuy... la Inquisició, si un sabí á las mans li queya guarnia un munt de garbóns y rostía al ast... 'l sabi...
 ¡com si 's tractés d' un indiote!...
 Mes aném al cas; deixemnos de palla y de digressions.
 ¡L' últim, l' últim de la colla...
 lo descubrimient mes nou es la invenció d' un tal Roentgen!.. (que casi paga ab 'l nom.)
 A la cuenta, aquest *filano*, es un gran batxillerot, y cansat d' aná á las foscas entre 'ls misteris del mon, ha inventat un aparató qu' ho veu tot y ho xerra tot!...

Ha fet un eyna diabòlica que clava lo cop de mort á las «gacetas del barri» y als mascles criticadors!
 Basta un botó... 's fa un *disparo* y *¡pum!*... ja 's té la *impresió*, marcada demunt d' un vidre... y d' aquest, 's fa 'l transport á un paper y al paper queda la imatge de lo qu' es voll...
 Pró aixís com 'ls retratistas, prenen la forma exterior... aquest retrata *per dintre*... traspasa tots 'ls destorbs roba y parets, atravessa... forada pedra y mahóns... y tot ho veu y ho registra ¡y 's queda imatge de tot!
 ¡Es en fi, un' eyna terrible, un ull inmens, poderós... que salva tots 'ls obstacles y gira al revés, 'l mon!
 Lo pudor desd' ara queda á mercé de qualsevol...
 ¡perque 'ls secrets de las noyas, no mes ho serán de nom!
 L' amor y bellesa deixa també abolits, puig 's pot guaytar 'ls cors... Y d' hermosas, mestras en fingir passions, ¡tothom sabrá que menteixen, veyent que no tenen cor!...
 Per mes que guardi un avaro sota set claus sos tresors, se 'n treurán fotografias

y 's veurán pe 'ls *paperots* (?) *suellos* aixís; «En Girona segons nostras *impressions* (1) (qu' ensenyarém á qui vulgui) deu fé un negoci rodó... ¡puig desde ahir, te á la *caixa*... mitj milló, en pessas d' á dos!»
 Lo *sagrat* de la familia, queda profanat del tot...
 perque á través de las portas y 'ls envans, hi haurá mirons contemplant sogras y gendres que s' atipan de *crostó!*...
 La riquesa anirá endoyna...
 perque qualsevol curiós, treurá á través de la terra, copias de sas minas d' or y sabent ahont jeu la *llebra* ¡no 'n volgueu de cassadors!
 En fi, senyors!.. La importancia d' aquesta nova invenció es tan gran!... ¡es tan tremenda la volta que daré 'l mon!... que si es vritat, com molts diuhen, que l' ull de Deu ho veu tot... per mi 'l dimontri del sabi... ¡ha trobat l' *ull* en qüestió!
 Y puig sas penas li costa, just es que se 'n vegi 'l goig!...
 Jo per ma part, li desitjo que guanyi ab l' *ull*.. molts millóns!

M. RIUSEC.

(1) Fotografías.

A UN ÁNGEL

(DE P. VERLAINE)

Que vetllas los grats somnis de la que 'm vá robá 'l cor: aquélla hermosa morena d' ulls brillants y parlar dols, de cabell rissat y negre... la Pilar dels meus amors; quan dormida dins sa cambra l' acotxas molt silenciós estenent tas blancas alas,

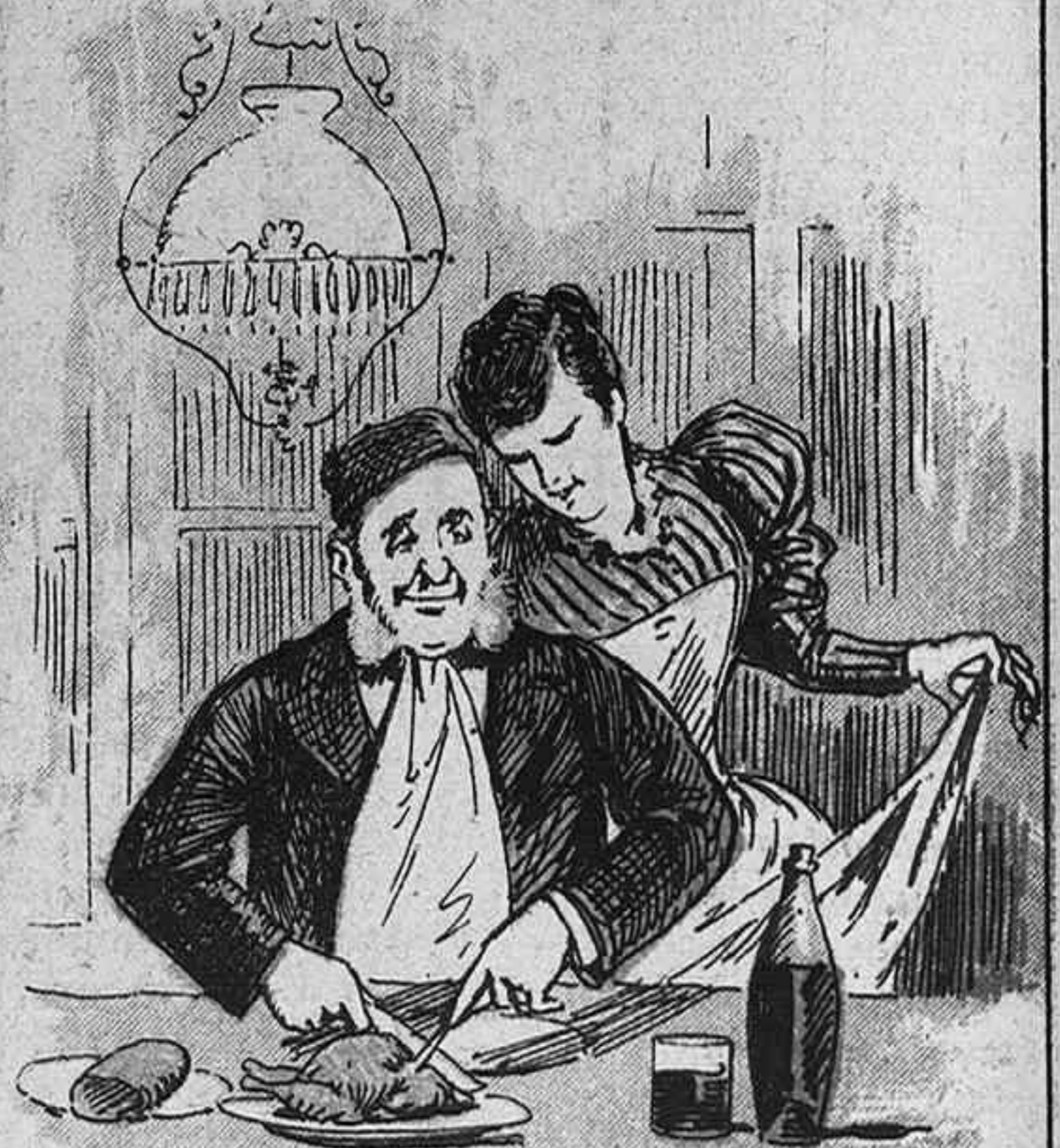
de ma part fes, amorós, en sa riallera boca lo mes tendre dels petóns. Si te 'l torna al deixondarse, vina á mon llit, plé de goig; y encar que dormint me trobis pots interrompre 'l meu son, que vull xuclar dels teus llabis la dolsor dels seus peóns.

BARDORI DE MASCANYÍS.

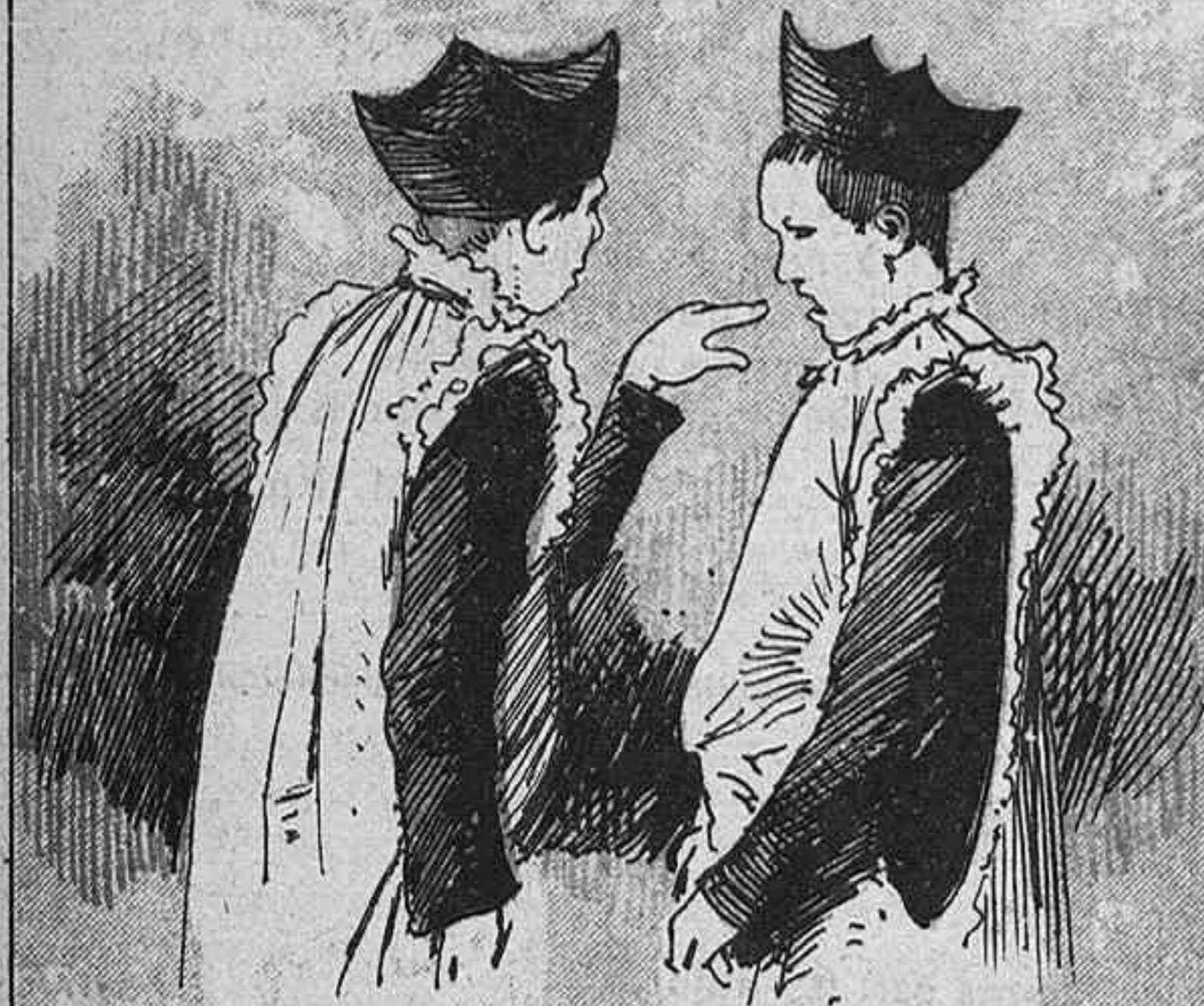
LOS DIVENDRES DE QUARESMA

—Lo dejuni es bó per 'quells que 'l massa greix los fa dany; pero, nosaltres, Arcis... ¡prou que dejuném tot l' any!

— Don Mariano, miri qu' avuy es dejuni.
— Pe 'ls que no poden comprar pollastres.

—¿Es dir, que no tens la butlla y menjas de gras, Estrada?...
—¡Oy sí que la tinch, Baldiri!... pero la porto amagada.

— Senyora Quiteria, si vol menjar carn, fassiho... pero després passi per casa, que li donaré l' absolució.

#8019

DIMECRES DE CENDRA

L' últim mascarón.

Las primeras arrepentidas.

IL' ENTERRO DE LA SARDINA!

Lo senyor Vicentet era tio del Ernesto, y l' Ernesto, es clar, era nebot del senyor Vicentet. Tot aixó no té res de particular, porque no hi ha res mes natural y lógich qu' un siga tio del seu nebot y que 'l nebot siga nebot del seu tio.

Pero lo que es digne de ténirse en compte, es qu' aquet tio siga tutor del seu nebot, y que 'l nebot, á pesar de ser l' amo dels diners qu' administra 'l tio, tinga d' aprofitar la roba que 'l seu tio deixa y fumar paquetillas de sis y mitj, mentres lo tio, ab los quartos del nebot, fuma puros de deu... ¡pero, triats!

Anyadimhi á tot aixó, lo carácter autoritari del tio, que no permet al nebot—l' Ernesto—que surti al carrer sense la seva companyia, ni pera anar al Seminari, ahont l' Ernesto cursa l' últim any del batxillerat, y sabrém de quin tio 's tracta.

¡Vaya un tio!

Lo senyor Vicentet, pera evitar murmuracions en lo vehinat, no ha admès may al seu servey á cap criada jove. Una dona d' edat, cuyda al tio y al seu nebot.

De relacions en tenen ben pocas. Prou los han convidat á reunions familiars mes d' una vegada, pero 'l tio s' ha excusat sempre, per pór de que 'l nebot abandonés los llibres darrera alguna mossa. Aixís es que fora de l' amistat íntima que tenen ab lo barber de la cantonada, no se 'ls en coneix cap altra digna de mencionarse.

Hi ha qui diu, si la barbera y 'l senyor Vicentet... pero devegadas s' enrahona sense tó ni só... y es tan delicat aixó de ficarse en vidas privadas, que, francament, val mes no embolicarshi. ¡Que diguin lo que vulguin!

Lo *certus* es, que nit per altra, lo Sr. Vicentet y l' Ernesto baixan á la barbería, y junt ab la barbera, 'l seu marit, una *pollita* d' aquest honrat matrimoni y algún fadrí de la botiga qu' estiga desocupat, passen un parellet d' horas divertintse honestament jugant al *quinto*.

Lo barber, casi sempre s' en va molt aviat á dormí, porque es tan curt de vista, que, moltes vegadas al cantarse lo *pelat seixanta* ha colocat la mongeta sobre l' *aranya* ó demunt de l' *oca* al sentir cridar «¡las dos carbassas!»... ò ha comès altras bestiesas parescudas, causant una riota general. Y es clar; l' home s' aburreix y per no sentirse escridassar per la seva dona, s' entrega als brassos de Morfeo, ò, per parlar mes clarament, s' en va á jeure en un llit de quatre matalassos, al qual ha de pujarhi ab la escala de fregar los vidres. Es pesadet ¿no 'ls sembla? tenir de pujar á un llit de tanta elevació; pero 'l barber ho fa ab gust y estich segur de que si algún día havia de desferse d' algún matalás, no podria aclucar l' ull y perdria la gana.

Lo dimars de Carnaval, á proposta de la barbera, acordaren los jugadors de *quinto*, anar l' endemá á *enterrar la sardina* al Tibidabo. «S' en portarian una ullera que té 'l Sr. Vicentet, y després del tech explayarian la vista desde 'l cim de la montanya, guaytant la ciutat á sos peus, lo plá del Vallés y 'l gegantí Montserrat...»

A la comitiva va unirshi una germana de la barbera, viuda, y las sevas dos fillas, noyas molt aixeridas. A l' Ernesto, al véurelas, li va saltar 'l cor d' alegría, pero 'l seu tio va ordenarli que no s' hi franquejés massa, porque un aspirant á una cartera de *ministro celestial* devia evitar las temptacions humanas, dihent-li, pera consolarlo, que conversés, si volia, ab la filla de la barbera, qu' era una noya prudenteta, y que quan arrivessin á la montanya dongués lo bras al *rapa-barbas* á fí de que, á causa de la seva curtedat de vista, no fés caure algun pí, d' un cop de cap.

La Sra. Rita, la barbera, vessava satisfacció per tots costats, y mes satisfeta hauria estat encare, si un diable d' ull de poll no s' hagués empenyat en ferla coixejar, ab tot y anar calçada ab botinas de panyo. «Senyor Vicentet—dcya entussiasmada—¿que no jugarém á la puput avuy, com aquell día que vam jugar es lo seu marit... Y 'l Sr. Vicentet, féntseli la boca aygua, contestava ab veu aflautada: «¡Prou que m' en recordol ¡No se m' oblidará may mes!...»

Quan la comitiva va arribar al peu de la montanya, lo Sr. Vicentet que 's quedava enradera ab la senyora Rita, porque á n' ella l' ull de poll se li enverinava ab lo camí, va disposar que tots los altres passes-

Lo primer que va trobar acertada la idea, siguié 'l senyor Domingo; los demás la secundaren ab gust, porque no hi ha ré mes amohinador pe 'ls que tenen dalit de caminar, qu' haver d' acompanyar á personas que pateixen dels peus.

Feya un' hora llarga que 'ls que s' havian adelantat ja eran á puesto, y encare no hi havian arribat lo senyor Vicentet y la senyora Rita.

Lo Sr. Domingo—lo barber—que ja estava desconsoladíssim porque tot fent l' arrós havia perdut las ulleras, al veure la tardansa de la seva *costella* va entrístirse mes y mes, tement que no li hagués aumen-

tat lo dolor de l' ull de poll ó que alguna cuça verinosa, d' aquestas que 's troban pe 'l bosch, no l' ha-
gués picat en mala banda.

Afortunadament, l' Ernesto portava l' ullera del seu tio, y va comensar a dirigirla en totas direccions.

—¿Encare no 'ls veus?—preguntava a cada instant lo Sr. Domingo al seminarista, y aquet li contestava:
«Ja 'ls trobarém, qu' aquesta ullera es molt fina.»

—¡Ara!—va exclamar per fi l' Ernesto.

—¿Ja 'ls has trobat? ¿Ahont son?

—Dessota un pí.

—¿Què fan?

—¡Oh! ¡Oh!...—va dir lo seminarista, sense saber qué respondre.

—¿No dius qu' es tan bona aquesta ullera?

—¡Oh! ¡Oh!...—va afegir l' Ernesto, dirigint una mirada de compassió al *rapa-barbas*.

Quan van arribar lo Sr. Vicentet y la barbera, lo Sr. Domingo va abraçar á la seva dona, derramant
copiosas llágrimas, com lo pare carinyós que veu tornar á un fill de la guerra, á qui creya mort en lo
camp de batalla.

Acte seguit, va comensar la comitiva á donar compte del dinar, lo qual va terminarse sense oferir res
de particular, com no siga l' haver trobat lo Sr. Domingo, en lo seu plat d' arrós, las ulleras que donava
per perdudas.

Acabat lo tech, l' Ernesto que no havia parat ni un instant de mirar ab ulls amorosos á la filla de la
barbera—la qual corresponia enrajolántseli las galdas, á las demostracions de carinyo del seminarista—va
sentir desitjos de quedar sol ab ella, y pera realisarlos, treyentse un duro de la butxaca y agafant al mateix
temps una sardina, va dir 'ls que allí 's trobavan: Aixó es un duro y aixó una sardina ¿no es vritat?
Donchs *bueno*: la sardina vaig á enterrarla sota una pedra á n' aqueix bosquet vehí, ahont están pasturant
las cabras, y 'l duro lo donaré á qui després la trobi. ¿S' aproba?

Conformes tots, y efectuat l' enterro de la sardina per l' Ernesto, anat en los demés á buscarla, excepció
feta de la filla de la barbera, la qual si bé va marxar ab los altres, va tornar desseguida, puig lo seminarista
li havia fet un signo prou expressiu.

Los dos jovenets que no havian tingut encare la fortuna de poguerse dir sense testimonis que s' esti-
mavan, per més que 'ls seus ulls y 'ls seus peus que s' acariciavan sota la taula del *quinto*, 'ls ho haguessin
donat á compendre, al trobarse sols, solets, cregueren estar en lo Paradís, y parlant d' amors eterns y eter-
nas ditxas, lo temps passava sense que s' en adonessin, y parlant de fillets d' ulls blaus y cabellera rossa
van juntarse las sevas bocas .. y sonaren dos besós... y va presentarse al devant de la enamorada parella lo
Sr. Vicentet ab lo peix qu' havia enterrat l' Ernesto.

La noya va tornar-se roja; lo seminarista, groch; lo tio... ¡blau!

Després lo Sr. Vicentet va bramar d' ira; l' Ernesto va serenarse.

Y quan lo tio va dirli ab veu de tró: «¿Aquesta es la criansa que t' hi donat?» li contestá ab gran calma:
«Miri: Hi ha tios de pochos recursos, que á pesar de llegir cada nit los quentos de Boccacio, no troban altre
medi millor pera allunyar als que 'ls hi fan nosa, qu' enviarlos á fer l' arrós, y existeixen nebots, qu' ab
una sola llegida del llibre que 'l seu tio va descuydarse sota 'l coixí, inventan medis mes enginyosos. Y
d' aquets nebots, n' hi ha que son capassos de penjar los hàbits á la figuera, y de casarse ab la noya que 'ls
hi dongui la gana, la filla d' un barber, per exemple, y de netejar la menjadora del tio quan arribi l' hora.
¿No sé si 'm comprèn?

Ignoro si 'l Sr. Vicentet va entendre al seu nebot, pero 'l cas es, que s' en va anar d' aquell lloch com
una gallina mullada y qu' aquet dematí deya á la senyora Rita, que l' Ernesto y la seva noya farian molt
bona parella.

Deu haver calculat que li val mes arreglarho de bonas en bonas.

A. GUASCH TOMBAS.

Epigramas

Certa dona que viu sola
y que deu á mes de sis,
del quart pis ahont s' estava
s' ha mudat al primer pis.
—Lo qual proba, digué en Pau
que 'l seu crédit ha pujat.

—Al contrari digué en Pere
aixó proba que ha *baixat*.

—
Vaig tenir l' honor ahí
de saludá al cabo Roch
un gran héroe allá á Cuba

y dels mambissos terror.
—¿Y que ha fet quan lo dictat
de gran héroe li dons?
—No ha tet res, pero assegura
haver estat á *Cent-fochs*.

AGUILETA.

LA TOMA SA ECOS DE LA QUINZENA

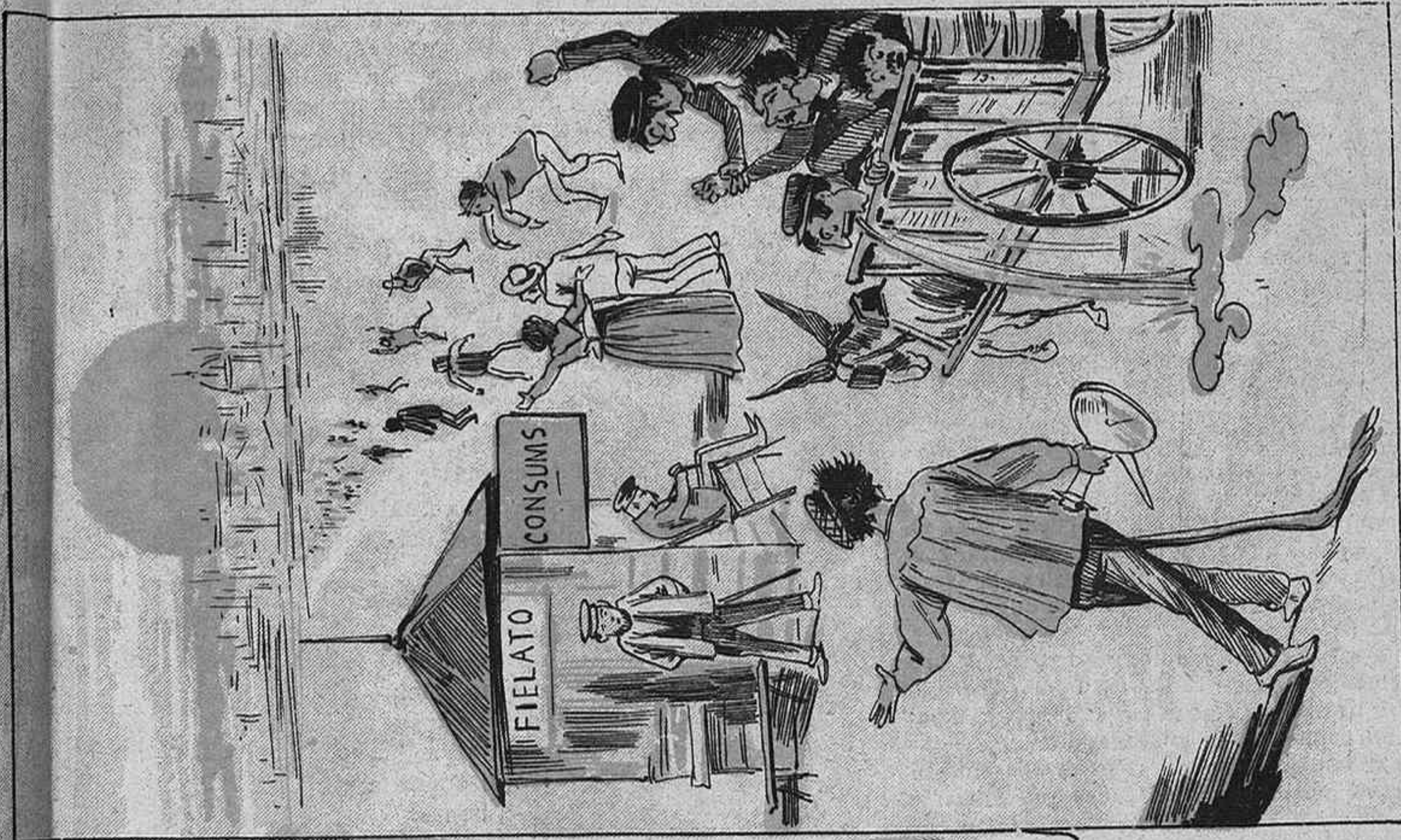
Per J. Llopari

¡Pobre Mónstruo! Ell que per res s' in-
muta, va considerarse perdut al sentirse
acorralat per l' estrèpit d' aquell fenomen
atmosfèric! ¡Diuen qu' encare corra per Madrid com-
si fós focat del bòlit!

— Donchs, tornant á lo del bòlitu ¿no li sembla qu' es un
avis de la Providencia?...
— ¡Ay no m' en parli, senyora Porcopia, que tota m' esga-
rri'oi! Encomanémnos á Sant Roch y qu' ell 'ns guardi del
pecat y de las embestidas de cap bòlit.

La pena dels pobres burots es la que passen lo di-
meçes de Cendra quan veuen entrar tants barralòns
de ví sense poderne cobrar 'ls drets. ¡Aixó si ells no
están convertits també en barrils!

ROMEA

Per descurt vam deixar de consignar en lo número passat l' éxit que havia obtingut la última obra del Sr. Baró *Lo general no importa* pero, en vritat, donada la poca importància que en conjunt te la obra, creyém que verdaderament no importa haver sufert tal olvit.

Dissapte passat tingué lloch lo benefici del Administrador del teatro Sr. Franqueza, en que hi figurá la coneguda comedia *El pilluelo de Paris* que sigué desastrosament executada, principalment per la actriu que desempenyá la protagonista, hasta lo punt de que 'ns feu duptar de que conegui la llengua castellana.

A continuació s' estrená un monólech ó cosa per l' istil, original del beneficiat, titulat: *A caball del dimoni* que si bé son comensament halagá, va acabar per aburrir, de modo que l' autor, no fou cridat, ni tan sols aplaudit.

Fastiguejats ja de tan escullida funció, 'ns en anàrem.

Nota-bene.—Com á mostra de las simpatías que á diari va guanyant lo beneficiat, la concurrència no era de bon tros tan numerosa com en los beneficis dels anteriors anys. Los regalos també sufriren una considerable rebaixa.

Que consti.

NOVETATS

D' éxit colosal pot calificar la Empresa, la *Urganda*, ja que ab tot y contar la 40.ª representació, consegueix tenir plé en cada una d' ellas, causant verdader assombro lo artístich del decorat, luxu dels trajos, magnificència del atrés, grandiositat dels balls é inmillorable execució que hi donan los artistes.

TÍVOLI

Dissapte próxim día 22, donará principi una série de funcions la notable companyia infantil que ab tanta maestría dirigeix lo Sr. Bosch.

Per las llistas publicadas, hem vist que encar hi figura la nena mimada de tots los públichs Pilar Mateus, y al llarch repertori anunciat hi ha inclós la ópera del mestre Bretón *La Dolores*.

Anunciar tal atreviment, es ja lo colmo, pero donada la pericia del mestre Sr. Bosch, casí 'ns atrevim á profetisar un éxit.

CATALUNYA

Los jermans Fernández y lo Sr. Pinedo s' han pogut convece de las molts simpatías que tenen, ab las funcions donadas en las sevas *seratas d' onore*.

S' ha estrenat ab extraordinari éxit *La maja*, sarsuela de Perrin y Palacios (la lletra) y de Nieto (la música), logrant los honors de la repetició varias pessas entre ellas un airós pasa-calle.

La tasca dels Srs. Perrin y Palacios, es del corte de *El barberillo de Lavapies* sarsuela que en la épocade son estreno causá verdader furor.

Pera dissapte s' anuncia *Las zapatillas* obra de Chueca que en Madrit ha sigut l' éxit de la temporada y que per los datos que 'n tenim, creyém será obra de cartell.

GRAN-VIA

Pera avuy está anunciat en aquet teatro lo colmo dels impossibles y *sin embargo* ab dir que al frente de la Empresa hi está lo Sr. Guell, dit está que l' impossible se tornarà en lo mes fácil qu' may s' hagi vist.

Nos referim á la ópera *Carmen*, la que será cantada per los artistes Srta. Fábregas (que ja es sabut es sa obra favorita) en Casañas, Carbonell y Visconti; y per si son notable reparto artístich no fos lo suficient, s' anuncian decoracions novás y presentació ab la mes escrupulosa propietat; tot per lo mes inverosimil que s' ha vist en lo teatro ó sia *Un ral la entrada*.

Si d' aquesta feta lo teatro Gran-Via, no reventa, no ho farà may.

UN CÒMICH RETIRAT.

¡Ja está dit!⁽¹⁾

EN extrém desesperat
perque l' any que ja ha finat
no m' ha sigut gens propici,
si 'l que comensa es igual
no escriuré mes, va formal,
sabré desterrá aquet vici.

¡Es gran la péga que tinch!
Durant l' any noranta cinch
he passat milions d' estonas
sentat devant del tinter;
y en tot l' any no hi pogut fer
dugas quartetas ben bonas!

De poesias acabadas
ne tinch dugas carretadas,
pro, fillets, á LA TOMASA
ja las han llegidas totas,
dantme sempre aquestas notas:
«Son coixas» «No fan per casa».
Tinch acabat un gran drama
en deu actes, pro la trama
té tan poca novetat,
que si 'l faig posá en escena
de patatas á la esquena
me n' hi cauran un grapat.

Tambè vaig fer tres comedias
y dos bonicas tragedias
que, al llegirlas una nit
devant d' un gran literat,
escoltantme entussiasmat
al punt va quedá adormit.

De epigramas y sonets
jo crech que ben bè n' he fets
per omplí 'l palau d' un rey;
á totas parts 'n só enviat
y, amichs meus, de publicat
no 'n tinch ni un sol per remey.

Durant eix any malehit
la péga m' ha perseguit
ab lo mes crudel deliri;
si dura uns quants días mes
d' aquesta péga l' excès,
me portará al cementiri.

Si l' any qu' ara tot just neix
de mí prest no 's compadeix
dantme molta inspiració,
envers de tirá per poeta
seré burot, ó paleta,
ó del llás escorredó.

FRANCESCH COMAS.

1 Sobrant del número extraordinari

L' ENTERRO DE LA SARDINA

Aquet fora, al nostre entendre,
un enterro de vritat.

Pero per molts significa
agafà un terrible gat.

QUI SIGUI CONFRARE...

SONET

PERQUE estavam ahir en Carnestoltas,
Per tot regnava estrepitós bullici;
Darrera dels plahers ab gran desfici
Anavan pe 'ls carrers las furias soltas.

Avuy, s' han acabat las giravoltas,
Los salts y 'ls crits; tothom ja te judici;
Fins vesteixen alguns l' auster silici,
Y en lloch de cants festius, s' ouhen absoltas.

Mes, tot es fals... Ni alló es franca alegría,
Ni aixó es cumplir la lley que á tots 'ns mana
Tení 'l cor net, y dur lo cap ben alt.

Descaro obert, ó artera hipocresía,
Si es lo de ahir una baixesa humana,
Lo de avuy es... un altre Carnaval.

J. G.

10 de Febrer.

Está vist que 'ls vehins de Tordera tenen un arcalde y un tinent d' arcalde que no se 'ls mereixen. Si l' absolutisme y la poca escrupulositat son condicions precisas pera regir municipis, allá tenen dos modelos.

Com á prova de lo primer, no més cal dir que 'ls días que celebra sessió pública aquell Ajuntament, l' arcalde fá tancar las portas de la Casa de la vila y amenassa als seus empleats ab deixarlos al carré si diuen rés de lo que s' ha acordat. ¿Què 'ls sembla?... Y per demostrar lo segón, n' hi ha prou sapiguent tan sols que temps endarrera 's venían pe 'ls carrers de Tordera uns póps talment podrits que feyan un tuf qu' empestava; y 'ls dependents del tinent de arcalde al ferli sapiguer que aquells póps eran un perill per la salut pública, aquet va contestar: — ¡Bé ho sé prou que son podrits! Pró ¿á mí que m' espliquéu? Qui no 'n vulgui menjar, que no 'n compri.— ¿Eh, qué tal? Figureuse cóm anirá aquella Junta de Sanitat quan 'l mateix president es tan poch escrupulós. Tal vegada, á aqueixa *indiferencia sanitaria* es degut lo número extraordinari de defuncions que registra aquella població en lo que vá d' any.

Apart d' aixó, volém fer la següent pregunta al senyor Arcalde de Tordera: ¿*Tantas idas y venidas — tantas vueltas y revueltas á la Mata*, que representan moltíssims viatjes de recreo, ¿van á cárrech dels fondos municipals, ó de la seva butxaca (com va dir que aixís ho faría)?

Un altre día, si Deu vol, li farém unas quantas preguntetas més que de segur no tindrán contestació.

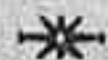
Lo emps per testimoni.

Havém rebut de la digna Junta Directiva de l' Associació de Coros de Clavé una invitació per la vetllada que tindrà

lloch lo dissapte pròxim en lo Teatro del Olimpo, en commemoració del 22.º aniversari de la mort del malograt músich-poeta qu' ha donat nom á la esmentada societat.

Sabém que resultarà un acte notable, tant per la vetllada la pérdua que 's commemora, com pe 'ls esforços que está fent la Junta de l' Associació, á fi de que resulti lluhida.

Divendres últim va estrenarse en lo Teatro Espanyol de Madrid, lo drama de nostre amich y paysá Sr. Feliu y Codina, titulat: *Maria del Càrmen*.

L' éxit fou tan grandió com expontani; una segona part del éxit memorable de *La Dolores*.

'Ls periódichs madrilenyos arrivats á nostras mans, se fan llenguas de las escenas, personatjes y acció de *Maria del Càrmen* y registran l' estreno com un dels mes afalagadors de la temporada.

¡Bravo, Sr. Feliu y Codina, bravo!

Y al donarli l' enhorabona no podém menys de plánye, que l' autor que á forsa de *punyo* está conquistant una de las primeras plassas en la moderna literatura castellana, 's vegi postergat en la literatura materna.

¡Sí, senyors, postergat!

Perque tothom sab que fa anys esperan tanda las sevas obras, en un teatro catalá, ahont un *cualquiera*, un autor molt discutible en gust y originalitat, té *vara alta* pera *empastifar* la escena d' en Soler, de l' Arnau y d' altres tants autors meritíssims!

Los carrinclóns Pares de Familia, no paran en la seva obra de *moralisació*.

Aquets últims días no han descansat un moment á fi de que se suspengués la Rua.

Los únichs que 'ls han secundat han sigut las empresas d' ómnibus y la del tranvía de Sans, fent circular los seus cotxes per la Rambla.

Pero, consti que á las tals empresas la moralitat 'ls tenia sense cuydado; lo que tractavan de demostrar era que presant los seus serveys podian arreplegar unas quantas *gossas grans*... y aixafar á alguns infelissos transeunts.

Están molt acertats los Pares de Familia volguent prohibir lo Carnaval.

Ab tants subjectes com van disfressats tot l' any d' home de bé, 'l Carnestoltas no fá cap falta.

¡Mireu que corran uns *granujas* que no hi ha mes que demanar!

Lo fet qu' aném á citar es histórich y ha passat en aquesta ciutat.

Un jove ben vestit, (lo lladre) puja al primer pis.

— Ave María Puríssima! ¿Que farian lo favor de deixarme la clau del terrat? vaig á buscá un lloro que se m'ha escapat.

— Prou, prou... Tingui jove (y li donan).

Lo jove, puja al terrat; d' aquell salta á un altre que té la porta oberta, arrambla ab tota la roba que pot y per l' escala de l' altra casa... ¡camas ajudeume!

Una vehina de bona fé (la mestressa de la roba) lo troba en l' escala. Lo lladre no s' inmuta; aparenta tranquilitat y diu:

— Ja ho veyeu, mestressa!... Ja ho veyeu com m' han *carrregat!*

— Ay fill s' ha de patir... ¡La vida es una carga!

— ¡Ja ho podeu ben dir!...

Lo lladre s' escorra, ab lo feix al coll; la dona puja al terrat y...

— Lladres! Socorro!...

¡Y.. *punto final!*

L' arcalde de Vich, que si no es Pare de Familia, me-reixeria serho, va prohibir las disfressas en tot lo territori del seu mando, fundant la seva prohibició en que haventhi moltes families d' aquella localitat que tenen fills á Cuba, no era decent fer festas. En cambi, l' arcalde qu' ara vol mantenir la vara tan dreta, quan va anar lo Nunci á la terra de las llonganissas, va torsarla, publicant un bando en que recomenava als seus administrats que festejessin, com era del cas, al elevat personatge.

¡Y allavors, com ara, també hi havia fills de la població que 's trobavan á Cuba!...

Hi ha tipos que se 'ls veu la llana d' un' hora lluny.

Diuen que també, per seguir la moda, va haverhi bolido ó bólit á Sant Vicens dels Horts.

Tanta noticia de bólits

Verge Santa 'ns desconsola,
tement qu' entre tants y tants
no 'ns clavin alguna bola.

Dissapte passat va descarrilar lo carrilet de Sarriá.

Res: veu que 'ls grans descarrilan, y ell, per puntillo, no vol ser menos.

Ja diu lo ditxo: No 's pot fer res devant de criaturas.

Llegim qu' á Teruel, seguint una costum mes propia de cafres que de pobles civilisats, lo dia 12 de Febrer de cad' any, celebren una festa que s' anomena de la decapitació del gall.

Aquesta festa, d' origen religiós, consisteix en enterrar un gall viu al mitj de la plassa, á n' al que se li deixa sortir no més lo cap. Un escolá, ab los ulls tapats, dona cops de sabre fins que logra tallar lo cap de la pobra bestia.

Lo gall es regalo del clero de la catedral.

¡Qué no hi ha Pares de Familia á Teruel?

No ho preguntém pera qu' ho privin, no.

Ja sabem qu' aixó fora igual que demanarlos que fessin ploure butifarras.

Ho deyam porque algun d' ells se posés en lo lloch del gall, pera veure quin gust dona.

Seria curiós.

Per trempat lo fabricant de Cieros del carrer de Lauria.

¡Oh, y sobre tot conseqüent!
Figúrinse que l' inventor del «mencheteo» ha passat tota una setmana baladrejant desde 'l seu paperot y excitant al arcalde, als pares de la Fulla, als barcelonins y á las nacions extrangeras, porque aquest any no 's celebrés la Rua, en vista de las desdixas de la pátria.

Y en efecte... un dels tals días, ressenya ab gran luxu de detalls, un *asalto* que tingué lloch á casa seva y explica que van divertir-se molt.

Es á dir, que en un lloch, diu que 'l divertir-se es pecat en las circumstancias actuals y en l' altra, compta que s' han divertit tant!...

O lo qu' es lo mateix... fa 'l ploraner porque 'l poble no 's diverteixi y luego troba de bon gust, que 'ls senyors fassin barrila.

En una paraula, 'l «Ciero» es d' aquells que predica lo que no creu... *Alanta Quico!*

Los seráfichs Pares de Familia, no contents en demanar que se suspengués la Rúa, han desplegat tota la influencia en las Casas de Comers, pera que 'ls amos no deixessin fer festa á sos dependents lo Dimecres de Cendra, á fi d' evitar qu' aquets últims surtissin á fora á menjar cunills y pollastres.

¡Com si dels pecats dels altres ells n' haguessin de cumplir la penitencia!...

Juro per Santa Cecilia,
qu' ab tals *musicas* no hi paso;
son pláticas de Familia
de las que nunca hice caso.

Pera dissapte pròxim dia 22 del present, la distingida Societat *La Serpentina* instalada en lo Carrer de Casanovas n.º 3 y 5, anuncia una escullidíssima funció á benefici de la tan simpática com bella y molt aplaudida *Serpentina* espanyola Srta. Pilar Arcas y composta de la sarsuela *Lo somni de la Ignocencia* en que hi pendra part la beneficiada; seguirá *Un músich de regiment*; y després imitació de Fregoli per lo Sr. Rovira, donant fi á tan amena funció la *dansa fantástica* per la Srta. Arcas, que tant just renom hi ha lograt en tots quants teatros la ha executada.

Las moltes simpatias que la beneficiada ab son afable tracte, ha sabut lograr, aixís com las rellevants qualitats que ab son artístich treball demostra, fan preveure una magnífica entrada, de lo que 'ns alegrarém.

CORRESPONDENCIA

(Tancada lo dia 12 d' aquet mes)

Lluís Salvador: Está bé.—Faluga: Anirá 'l logogrifo.—Antón Prats: De vosté, la conversa.—R. Lledanac: Y de vosté lo primer logogrifo.—M. Peidro: Aceptat.—Joan Huguet: Id.—Empayta boynas: Id.—Joan Rocavert: Id.—Pepet Vinyals: Id.—Francisco Gilabert: Es massa conegut.—Pere Grané y Juliá: Molt bé.—Blanch Roser: Per ser la primera es mes que regular.—Joseph Gorina: La xarada-carta no l' havém pogut encabir.—Angélica y Amadeo: Estaría bé, si 'l nom no fos castellá.—Quimet Borrell: La seria no 'ns serveix; l' altra encare no está prou bé.—Rapevi: Corretjeixi la estrofa séptima.

No 'ns serveix lo que 'ns han remés los colaboradores: Un desmama llops; Pep de Regincós; Jordi Baldufa; G. Xebart; D. Ferrer; Epigramátich; Rafel Novelí; Salvador Portas; J. S. C.; Quibori y Marupa; F. Deulofeu; Joan Casajoana y Carriquiri.

LA TOMASA

— PERIÓDICH FESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI —

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Espanya y Portugal, trimestre.	1'50 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, id.	2 »
Extranger, id.	2'50 »
Número corrent.	0'10 »

NOTA.—Tota reclamació podrá dirigir-se á l' Administració y Redacció del periódich

6. SANT RAMON, 6 —BARCELONA.

LITOGRAFIA BARCELONESA

de Ramón Estany

6, Sant Ramón, 6.—BARCELONA

LA TOMASA BURRADAS

En Magarrinyas y 'l Curro...
van disfresarse tots dos;
y vegin si es graciós,
qu' havent fet tots dos lo burro,
un d' ells diu que va fer l' os.

SECCIO DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

La primera es consonant,
nota musical la dos,
tersa—inversa està en las cartas
y total ne portém tots.
A cap part que 't dirigeixis
no anirás sens hu segon
y la segona—tercera
van á oír tots los devots.

PERE PUSES.

ROMBO

.....
.....
.....
.....

Sustituir los punts per lletres de
manera que llegit vertical y horison-
talment, digui: 1.ª ratlla: Consonant;
2.ª: Peix; 3.ª: Nom d' home, en dimi-
nutiu; 4.ª: Célebre escriptor; 5.ª: Nom
de dona; 6.ª: Parentiu; 7.ª: Consonant.

PEPET VINYALS.

TARGETA

D. Manel Pipamirra Zuriza
de Chiruya

JAEN

Combinar aquestas lletres de modo
que donguin lo nom d' una sarsuela,
nom dels autors, teatro y població
ahont s' estrená.

R. T. T.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 - Carrer de Barcelona.
- 2 5 3 4 5 - Nom d' home.
- 3 4 5 2 - Poble de Catalunya.
- 5 2 6 - Membre del cos humá.
- 1 2 - Objecte que 's menja.
- 4 - Vocal.
- 4 6 - To s ne tenim.
- 2 5 2 - Nom de dona.
- 1 4 3 2 - Part d' un animal.
- 5 2 3 2 6 - A las vaquerias n' hi ha
- 6 4 3 2 5 2 - Los capellans ne portan.

A. RODA

GEROGLIFICH

X
s á : p
1896
a

EMPAYTA BOYNAS.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO 389

Xarada.—Bri—bons.

Ters de sílabas.—AL FON SO
FON DIS TA
SO TA NA

Logogrifo numérich.—Escupidora.

Rombo.— S

Gat
Gorra
Sardina
Tripa
Ana

A
Geroglífich.— Per mitjas las dozas.